

1.2.

EEN VAKCENTRALE VAN DE TEXTIELARBEIDERS : GEEN
VANZELFSPREKENDHEID

BART DE WILDE

Binnen de socialistische syndikale beweging van rond de eeuwwisseling waren nog heel wat meningsverschillen over de te volgen tactiek van de vakbeweging. Een der meest fundamentele twistpunten betrof de concentratie van bestaande kleine professionele vakbonden tot grote gecentraliseerde nationale beroepssyndikaten die in grote gebouwen en met permanent personeel de beleidslijnen vastlegden.

Op internationaal vlak gaf deze problematiek aanleiding tot hevige discussies met als speerpunten het Duitse en het Franse syndikalisme, respektievelijk als voorstander van het centralisme en van de autonome vakbeweging.

In het hier besproken werk werd de centralisatieproblematiek bestudeerd binnen de socialistische vakbeweging der Belgische textielarbeiders. Het werd namelijk bij de studie van de Textielarbeiderscentrale van België vlug duidelijk dat er tot 1935 geen sprake was van een echte centrale. Het betrof hier een losse overkoepeling van 2 onafhankelijke federaties.

De Vlaamse federatie, waarin Gent lange tijd een dominerende rol vervulde, was zelf sterk gecentraliseerd. De Vervierse federatie hield vast aan de autonomie der aangesloten groepen. De oorsprong van deze verschillen en de manier waarop ze werden weggewerkt trachtten we te achterhalen.

Gent en Verviers : beide textielcentra en toch
zo verschillend...

Het is vrij belangrijk om van bij de aanvang te wijzen op enkele fundamentele economische verschillen tussen de Gentse en de Vervierse textielnijverheid.

Te Verviers werd uitsluitend wol bewerkt. Te Gent daarentegen betrof het vlas- en katoenbewerking. Dit verschil in aangewende grondstof had enkele verstrekkende gevolgen :

- * de katoen- en vlasindustrie beperkte zich niet tot 1 streek maar was verspreid over geheel Vlaanderen, met als zwaartepunt Gent. De wolnijverheid situeerde zich bijna helemaal in de Vesdervallei.
- * het tijdstip waarop de nijverheid volop werd gemechaniseerd verschilt. De katoen- en vlasindustrie was omtrent 1860 reeds volop gemechaniseerd. Daarentegen begon toen pas de mechanisatie in de wolnijverheid. Zo waren er te Verviers in 1907 nog 300 thuiswevers tegen 2.500 fabriekswevers.

De indruk ontstaat trouwens dat de Vervierse wolnijverheid een vrij traditionele sektor was die zich meer in de ambachtelijke sfeer bevond

dan in de industriële. De mechanisatie komt hier dan ook als zeer bedreigend over bij de Vervierse arbeiders. Deze verschillende achtergrond had zijn weerslag op het ontstaan en de verdere evolutie van het syndikalisme in beide centra.

Gent : de rode burcht

Te Gent ontstaan de eerste textielarbeidersorganisaties in 1856. Vrij vlug ontstaat een scheiding binnen de arbeidersorganisatie. Enerzijds was er een vrij progressieve, vrijzinnige, revolutionaire groep die zich onder de naam Vooruit groepeerde. Anderzijds was er de meer traditionele, katholieke groep die de oorspronkelijke benaming Broederlijke Wevers hanteerde. Beide groepen kwamen in 1875 samen om uiteindelijk opnieuw en definitief te splitsen in 1886 (de anti-socialistische katoenbewerdersbond).

Voor 1874 was deze arbeidersbeweging weinig politiek geprofileerd. Wel was er de groep rond Vooruit die zich duidelijk revolutionair opstelde in het verlengde van de 1ste Internationale. Deze aanpak sloeg echter niet zo aan. Vanaf 1874 gooide men het over een andere boeg.

Revolutionaire, afbrekende propaganda had niet vermocht de werklieden-massa te bereiken; misschien zou een goed georganiseerd en positief programma voor het proletariaat daar wel toe in staat zijn. Daarvoor werd werk gemaakt van het uitbouwen van een alternatief circuit dat voorzag in winkels, bakkerijen, bibliotheken, vakverenigingen, ziekte-verzekering, een krant, enz. Zo zal de arbeidersbeweging te Gent zich volledig ontplooiën onder de rode vlag. Gent werd één der socialis-tische bolwerken van België.

Verviers : een zwarte gemeenschap

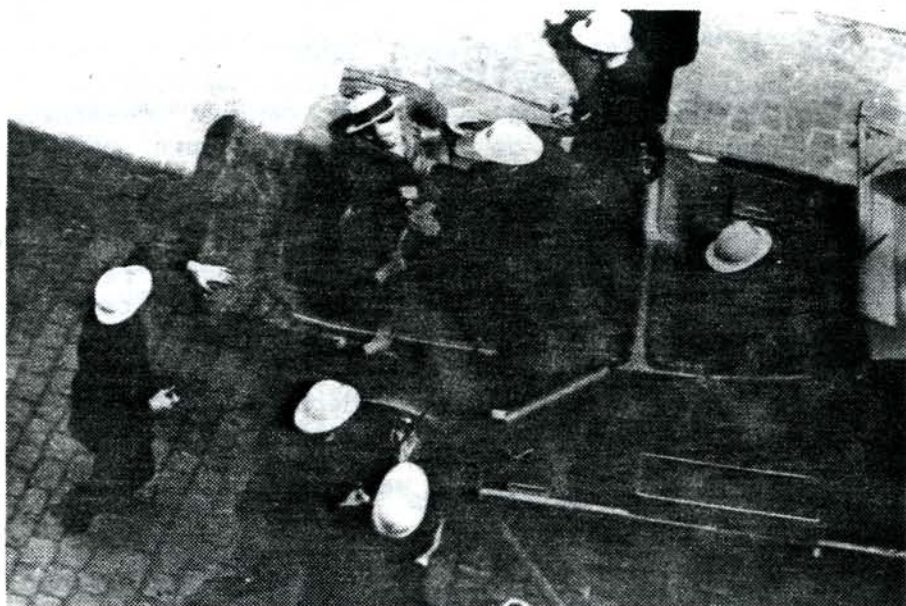
Te Verviers komt met de Francs-Ouvriers in 1867 de eerste arbeiders-organisatie tot stand. De onderlinge binding met de 1st Internationale is bijzonder groot en zeer opvallend. Het betreft een emancipatie-beweging die o.m. weerstandskassen voor arbeiders mede helpt oprichten. De Vervierse sekte (een konglomeraat van verschillende weerstandskassen, zangmaatschappijen, lokale afdelingen, enz.) wordt in 1873 de sterkste groep binnen de Belgische afdeling van de 1ste Internationale en zal als één der laatsten tot in 1880 blijven vasthouden aan een revolutionaire, a-politieke, anti-autoritaire ideologie (1).

(1). De Francs-Ouvriers waren op ideologisch vlak te situeren binnen het Proudhonisme. Deze leer vond te Verviers een geschikte voedingsbodem. Proudhon was zelf boekdrukker geweest en zijn handwerkersmentaliteit was het doorslaggevende element in zijn anarchisme. Zijn theorie was dan ook niet zo toepasbaar op een industriële maatschappij.

De Vervierse textielindustrie, zeker tussen 1860 en 1870 eerder een gemechaniseerde ambacht, was de ideale voedingsbodem voor zulk een theorie. Na 1870 wint de leer van Bakoenin meer en meer veld binnen de Vervierse sekte.

Na 1873 stelt deze afdeling echter niet veel meer voor dan een discussiegroep met weinig praktisch nut. Deze traditie zorgt lange tijd voor een verlamming van elke poging tot organisatie van arbeiders.

Uiteindelijk zal na een kortstondige opflakking in 1895-1896 een solide arbeidersbeweging tot stand komen rond het weversblad (1) "Le Tisserand" en zijn redakteur, de vroegere wever Jean Roggeman. Voornamelijk onder zijn stuwende invloed wordt Verviers het syndikale bolwerk van België met in 1906 (2) 10 verschillende textielarbeidersorganisaties (per vakgroep) en 99% der textielarbeiders aangesloten bij de Vervierse federatie.

Een arrestatie tijdens de staking in de textielnijverheid van 1936 te Verviers

-
- (1). "Le Tisserand" werd op 13 januari 1900 opgericht door de "Fédération des Tisserands". Aanvankelijk verscheen het blad maandelijks. Door het grote succes werd besloten het blad om te vormen tot een orgaan dat openstond voor alle vakbewegingen. Zo verscheen op 4 mei 1901 "Le Travail" en het verscheen dadelijk 2 x per maand. In 1902 werd het een weekblad. Vanaf oktober 1904 verscheen het 3 x per week om tenslotte op 2 januari 1906 een dagblad te worden.
- (2). 1906 was voor de Vervierse arbeidsorganisatie van uitermate groot belang. Van september tot november waren zij betrokken bij een algehele lock-out. De resultaten waren echter positief. We moeten het hoge ledenpercentage ook tegen deze achtergrond zien.

Centralisatie : for and against

Te Gent werden vanaf 1905 pogingen ondernomen om de syndikale gedachte in andere centra, zoals Aalst, Kortrijk, Wetteren, enz. uit te dragen. Tevens trachtten zij contact te krijgen met andere reeds bestaande kernen zoals te Meenen of Ninove. Voor de Gentse textielarbeidersorganisaties was dit een levensnoodzakelijke opgave. Dit had te maken met het niet-streekgebonden karakter van de katoen- en vlasindustrie. Vanaf 1881 werden trouwens veel sukkursalen van Gentse fabrieken op het platteland opgericht.

Deze uittocht leverde de ondernemers een aantal belangrijke voordelen op. Zo waren de meeste arbeiders er bereid te werken voor een lager loon en verzette zij zich niet tegen nieuw-ingevoerde technieken (1). Het ontbreken van een sterke vakbeweging verstrekke hen een enorme kracht.

Gent ondervond op tweeërlei manieren schade door deze werkwijze. Enerzijds ging heel wat werk verloren, wat grote werkloosheid met zich mee bracht en anderzijds werd door de Gentse ondernemers het concurrentieargument gebruikt om eveneens de lonen te verlagen en nieuwe technieken in te voeren.

De enige manier voor de vakbeweging om dit alles een halt toe te roepen was sterke arbeidersorganisaties op te richten in de plaatsen waar zulke fabrieken waren gevestigd. Alzo trachte men de redenen voor de oprichting van bijhuizen of het elders laten produceren teniet te doen. Te Gent stuurde men dan ook aan op een innig contact tussen de verschillende vakverenigingen. Men nam er het initiatief tot het inrichten van een "Landelijke Textielarbeidersbond van België" in 1898 (2)

Dit eerste kongres werd grotendeels doorgebracht met het lezen van verslagen waarin stakingsbewegingen, economische toestanden, lonen, enz. werden opgesomd. Toch werd er ook praktisch gewerkt. Het eigenlijke doel was propaganda te voeren onder de textielarbeiders om nieuwe vakbonden op te richten, teneinde de arbeidsvoorwaarden in Vlaanderen "op het peil van Gent te brengen" (3).

In de centralisatie werd alle heil gezien (4) :

"De vakverenigingen afzonderlijk, van elke stiel, van elke stad, zijn dienstig, zelfs onmisbaar, om de kapitalistische drukking, op de werklieden om hun naar de slavernij te drijven, te weerstaan. Maar voor vooruitgang, om een menswaardig leven te veroveren is de macht van alle werklieden nodig."

(1). In casu betrof het het weven op 4-getouwen. Deze vernieuwing werd als een groot gevaar gezien voor de werkgelegenheid.

(2). Aan dit eerste kongres namen, naargelang de bron, 8 tot 11 organisaties deel.

(3). TORCQ, Michel : De Textielarbeiderscentrale van België, Brussel, 1937, p. 5.

(4). De Textielarbeider, november 1898, p. 1.

Deze eerste organisatie kent echter aanvankelijk slechts weinig succes(1) en wordt volledig gedomineerd door de Gentse verenigingen. In 1902 traden twee Vervierse groepen toe (2). Pas in 1907 zullen alle Vervierse textielarbeidersorganisaties toetreden tot de landelijke organisatie.

Deze late aansluiting wijst er reeds op dat de overkoepelende Vervierse federatie niet zomaar in de Landelijke Textielarbeidersbond van België stapte. Zij stelden met name een aantal eisen over voor hen zeer gevoelige punten. Het syndikalisme te Verviers werd steeds gedirigeerd vanuit twee principiële drijfveren met name het regionalisme en de neutraliteit.

Het regionalisme moeten we zien vanuit het streekgebonden karakter van de wolnijverheid. Voor hen was het aanvankelijk onnodig om propaganda te voeren buiten de Vesderstreek aangezien praktisch de totale wolproductie zich tot deze streek beperkte.

Jean Roggeman zegt in 1905 i.v.m. de centralisatie hierover het volgende (3) :

"Nous avons aujourd'hui, à Verviers, cette conviction que le pivot girateur d'une action effective est le régionalisme, c'est-à-dire la coordination et la convergence vers le même objectif des efforts de tous les métiers dans un même centre et pouvant entretenir entre eux tous des rapports immédiats...

En vous conviant à effectuer la concentration régionale de vos syndicats, je n'entends nullement que nous devons répudier le fédéralisme professionnel national, loin de là, mais j'estime que l'action des Fédérations nationales sera plus efficace lorsqu'elle s'appuyera sur une base d'opérations solide : le régionalisme".

In verband met het neutraliteitsprincipe moeten we twee zaken voor ogen houden. Enerzijds is er zeker en vast nog een levendige anti-autoritaire, a-politieke traditie die, alhoewel ze niet mag worden overschat (4), de socialistische beweging bleef achtervolgen. Zo was nog in 1922 in een brochure opgesteld door Verviers syndikalist, te lezen (5) :

"Au centralisme générateur de stagnation et tueur d'énergie, d'initiative et de liberté, elle oppose le Fédéralisme source de

-
- (1). In 1905 zijn er 10.692 leden. Hiervan behoren er reeds 4.539 tot de 3 Gentse organisaties.
- (2). Deze 2 groepen namen reeds vanaf 1902 een aparte plaats in binnen de nationale organisatie o.m. wat betref de bijdragen.
- (3). Le Travail, 30 november 1905, p. 1-2.
- (4). Op 14.10.1894 gaat in België de eerste verkiezing door onder het stelsel van het algemeen meervoudig stemrecht. De anarchistische strekking te Verviers riep iedereen op om ongeldig te stemmen. Nochtans blijkt dat het percentage ongeldige stemmen niet zo hoog ligt (8,01% te Verviers tegen 11,25% te Gent).

- (5). Centralisme et Fédéralisme, Paris, 1922, p. 2.

progrès, de force et de vie".

Anderzijds en misschien wel de belangrijkste faktor, was de verlamme angste vanwege de vakbondsleiding om leden kwijt te raken. Immers, door het hoog percentage aangeslotenen had men een sterke vakbeweging uitgebouwd die bestond uit een grote verscheidenheid aan opinies. Men wou niet het risico lopen met een aansluiting de eenheid te verbreken. Dit werd ook als reden opgegeven aan de B.W.P. op de vraag waarom geen enkele van de aanwezige Vervierse groepen op het stichtingskongres van de Landelijke Textielarbeidersbond van België in 1898 aansloot bij deze overkoepelende organisatie.

Het zal dan ook duidelijk zijn dat er pas van centralisatie sprake kon zijn indien beide factoren van minder belang werden.

1907 - 1908 : een eerste stap wordt gezet.

Het is niet toevallig dat de Vervierse textielarbeidersorganisaties belangstelling krijgen voor een nationale textielorganisatie rond 1907-1908. De basis van het regionalisme, met name de concentratie van de wolnijverheid, werd immers toen aangetast. Voor het eerst werd een aanzienlijke verhoging van het aantal wolbewerkende bedrijven in het Vlaamse landgedeelte gekonstateerd. Deze bedrijven, waar tegen minder loon werd geproduceerd, beschouwde men te Verviers als een ernstige bedreiging. Daarom moest het regionalisme ten dele worden opgegeven.

In 1907 sloot de Vervierse textielarbeidersfederatie aan bij de landelijke Textielarbeidersbond van België. Zij namen echter van bij de aanvang een uitzonderingspositie in op meer dan 1 punt :

*op het gebied van de bijdragen : de Vervierse organisaties vroegen in vergelijking met de Vlaamse zeer hoge bijdragen. Dit peil kon niet worden bereikt in Vlaanderen, waar men rekening moest houden met andere, soms anti-socialistische, syndikale bewegingen. Daarentegen weigerde men te Verviers om de bijdragen nog te verhogen om een sterke nationale kas in te richten. Uiteindelijk werd beslist de bijdrage te bepalen op 40 ct./jaar. De Vlaamse groepen stortten echter nog een 2 fr. 20ct./jaar. Deze werd besteed aan een aparte Vlaamse weerstandskas.

*op het gebied van het nazicht der werkstakingen : om weerstand te kunnen genieten in geval van werkstaking was de toestemming nodig van het Uitvoerend Comité van de nationale organisatie. Doordat Verviers niet participeerde in de weerstandskas, onttrok zij zich van dit nazicht.

*omtrent de aansluiting bij de Syndikale Kommissie : alle Vlaamse groepen waren aangesloten bij de S.K. Verviers kon zich nog niet aansluiten aangezien zij nog steeds het neutraliteitsprincipe aanhingen.

In 1908 gaat men de feitelijke splitsing ook in de statuten opnemen om zo tot de Nationale Federatie der Textielbewerkssyndikaten van België te komen. In deze statuten werd voorzien in twee gewestelijke

organisaties (1). Aan beiden werd een zo groot mogelijke autonomie gegeven. De nationale organisatie werd enkel als een kontaktbevorderende overkoepeling en propagandamiddel gezien. De statuten van de nationale organisatie waren een aaneenschakeling van compromissen. Een mooi voorbeeld ervan betreft de aansluiting bij de S.K. en de houding t.a.v. de B.W.P.

In de statuten van de Vlaamse federatie is de aansluiting bij de S.K. opgenomen. Haar standpunt tegenover de B.W.P. wordt verduidelijkt in volgend artikel (2) :

"Art. 5. - Zij treedt het programma bij van de economische en politieke hervormingen der Werkliedenpartij".

De Vervierse houding is even duidelijk (3) :

"Art. 5. ...Elle restera indépendante des partis politiques et s'interdira toute discussion philosophique dans ses réunions."

Op nationaal niveau komt men tot het volgende kompromis : de aansluiting bij de S.K. werd niet opgenomen doch een volkomen neutrale houding werd het niet. Men kwam tot het volgende artikel (4) :

"Art. 7 - Zij treedt het programma bij van de economische hervormingen der Werkliedenpartij, maar laat alle zelfstandigheid en rechtgevende eenheid aan allen voor wat de politieke aansluiting betreft."

Door al deze tussenoplossingen en manipulaties bekwam men tenslotte een weinig efficiënte organisatie die echter voldeed aan de wensen van beide gewestelijke federaties. De Vervierse federatie had de gewilde verbinding tot stand gebracht met Vlaanderen. Hierdoor wou men vat krijgen op de beginnende ontluiking van de wolnijverheid in Vlaanderen. De Vlaamse federatie had de eigen gewestelijke centraalgeleide organisatie en bekwam, via de nationale organisatie, de nodige middelen om propaganda te voeren.

Elke betrokken partij was voorlopig tevreden.

(1). De Vervierse federatie bestond reeds in 1906. De Vlaamse Gewestelijke Textielfederatie werd in 1908 opgericht n.a.v. de nieuwe nationale organisatie.

(2). Gewestelijke textielfederatie, Ontwerp van Statuten, Gent, 1908, p. 4.

(3). Fédération Ouvrière de l'industrie Textile Verviétois, Statuts, Verviers, 1910, p. 2.

(4). Nationale Federatie der Textielbewerker-syndikaten van België, Ontwerp der Statuten, Gent, 1908, p. 4.

1908-1914 : voor de Vlaamse federatie is dit geen eindpunt.

De nationale organisatie van 1908 heeft nooit enige rol van betekenis gespeeld en zelfs in haar belangrijkste opdracht met name de kontaktbevorderende rol tussen beide gewesten, schoot zij meer dan tekort.

Dit blijkt overduidelijk wanneer in november 1910 een werkstaking uitbreekt in een wolweverij te Eeklo. De stakers krijgen van de Vlaamse federatie van bij het begin alle steun toegezegd. Daarop besloten de patroons het werk door wevers te Verviers te laten afwerken. Ondanks hevig protest vanwege de Vlaamse federatie aanvaardden de Vervierse wevers het werk. Pas op 16 maart weigerden 12 wevers te Dison het werk van de wevers te Eeklo af te werken. Dit gebeurde slechts na langdurige onderhandelingen.

Tekenend hierbij was dat deze kontakten niet via de nationale organisatie verliepen maar onderling tussen de Vlaamse federatie en de Vervierse weversorganisatie.

Het praktische nut van de nationale organisatie was dan ook vrijwel nihil. Voornamelijk de Vlaamse federatie kon met deze organisatie geen vrede nemen. Vrij vlug gingen er dan ook stemmen op om de organisatie opnieuw aan te passen. Deze keer werd gedacht aan de uitbouw van een echte centrale. Als voorbeeld golden de statuten van het Duits Centraal Textielverbond die vertaald in brochure werden uitgegeven.

De Vlaamse voorstellen liepen echter vast op het hardnekkig weigeren van de Vervierse federatie om hun autonomie op te geven. Dit had te maken met de verschillende zienswijze tenoverstaan van de Nationale Federatie der Textielbewerkeren van België. Reeds bij de felicitaties bij de oprichting ervan in 1908 klonken verschillen door. Aan Vlaamse kant zag men deze nationale federatie als een eerste stap op de weg naar een echte centrale. Te Verviers werd ze afgedaan als een eindpunt. Het Vlaamse gewest stond dus voor een moeilijke keuze : of een centrale zonder Verviers uitbouwen of voorlopig genoegen nemen met een federatie, om deze later verder te centraliseren. Aangezien men te Vlaanderen zelf nog niet onverdeeld akkoord ging met de centralisatie, werd voor de laatste oplossing gekozen. Zo komt men in 1913 tot de Nationale Textielarbeidersfederatie. Het is opnieuw een kleine stap dichterbij het ideaal van het Vlaamse gewest. Het enige belangrijke verschil met de voorgaande organisatie bestond uit de oprichting van een nationale weerstandskas met daaraan gekoppeld een zekere controle over de werkstakingen.

Het Vervierse gewest beschouwde dit als een uitermate belangrijke toegeving. Door deze controle werd immers een deel van hun autonomie aangetast. Daarom was het noodzakelijk deze controle te milderen. In de statuten werd dan ook een onderscheid gemaakt tussen zogenaamde defensieve en offensieve stakingen. Voor de eerste soort, bedoeld tot behoud van verworvenheden, was voorafgaandelijke toestemming niet vereist. Voor de offensieve stakingen moest vooraf toestemming worden gevraagd. In de nieuwe statuten was ook voorzien in de aansluiting van alle groepen bij de S.K. Van een aansluiting bij de B.W.P. kon echter nog steeds geen sprake zijn. Het is duidelijk dat men te Verviers onder druk van het stopzetten van alle activiteiten van de nationale organisatie grote toegevingen had gedaan.

In de vernieuwde federatie werden de kontakten tussen beide gewesten in het nationaal comité veelvuldiger en beter. Dit had een duidelijk gunstige invloed op de propaganda. In de kortstondige werking (oktober 1913-augustus 1914) kwam echter reeds een moeilijkheid de kop opsteken. In die korte tijdsspanne werd er tweemaal heftig geprotesteerd tegen het niet raadplegen van de nationale federatie bij stakingen te Verviers. Tweemaal werd dan door de Vervierse afgevaardigden aangevoerd dat het om defensieve stakingen ging. Dit onderwerp zou ongetwijfeld voor grote moeilijkheden hebben gezorgd indien de wereldoorlog de verdere werking niet zou hebben verstoord.

De vroegere lokalen van de T.A.C.B. in de Keizer Karelstraat in Gent

De Vlaamse centrale geeft het op : de "Socialistische Textielarbeiderscentrale van België" (1918-1924)

Na de 1ste wereldoorlog werd massaal aangesloten bij de arbeidersorganisaties. Hierdoor stelden zich organisatorische problemen. De nationale organisatie was daarbij van onbeduidend belang. De gewesten wilden eerste de eigen problemen oplossen. Op het eerste naoorlogse kongres in 1919 werd wel het principe tot centralisatie door iedereen aanvaard. Hiertoe werd zelfs de benaming aangepast tot Belgische Textielarbeiderscentrale. Dit was echter het enige concrete resultaat want zelfs de oude federatieve organisatievorm bleef voorlopig

voorbehouden.

Te Verviers was na de oorlog 92.02% der textielarbeiders aangesloten en ook hier wilden men op organisatorisch vlak veranderingen doorvoeren. Deze reorganisatie hield een centralisatie van de Vervierse gewestelijke federatie in, alhoewel dadelijk werd gesteld dat een volledige samentrekking onmogelijk was. Er werd voorgesteld de bijdragen te verhogen, een overlijdenskas en regionale weerstandskas in te richten en een syndikaal gebouw aan te schaffen. De organisatie der kamwolarbeiders ging echter dwars liggen en enkel de hogere bijdragen en de overlijdenskas werden ingevoerd.

Toen reeds was het duidelijk dat de organisatie der kamwolarbeiders in onvrede leefden met de Vervierse federatie. Het was trouwens de enige nijverheidstak die reeds in 1919 het vooroorlogse produktiepeil opnieuw had bereikt. Zij waren helemaal niet tevreden met de tot voorzichtigheid aanmanende Vervierse federatie.

Zij zorgden dan ook voor een breuk in de eenheid door in juli 1920 uit de Vervierse federatie te stappen. De onmiddellijke aanleiding hiertoe was de toen te hernieuwen konventie met de patroonsorganisatie. De besprekingen hieromtrent werden steeds door de federatie gevoerd voor alle organisaties. De kamwolarbeiders wilden zoveel mogelijk in de wacht slepen en gingen daarom aparte besprekingen aan met de patroons en stelden zich daardoor buiten de federatie. Deze scheuring bracht het hele proces van centralisatie tot stilstand. Men wou opnieuw, uit angst voor verder ledenverlies, niemand voor het hoofd stoten. De centralisatie op gewestelijk en op nationaal vlak werd stopgezet.

Door deze houding gaan de steeds ongeduldiger wordende Vlaamse gewestelijke leiders werken aan een eigen Vlaamse Textielcentrale. Reeds vlug na de oorlog beginnen zij namelijk de eigen federatie uit te bouwen tot een volwaardige centrale. Door de onwil van de Vervierse federatie gaan zij hun aandacht volledig op de eigen centrale concentreren en wordt de nationale organisatie geleidelijk afgebouwd tot een schijnorganisatie met minimumbijdragen, zonder enig concreet nut.

In 1924 sluiten Beaumont en Eupen zich aan bij de Vlaamse centrale. Voornamelijk de aansluiting van het op ongeveer 17 kilometer van Verviers gelegen Eupen werd op verbazing en woede onthaald. Het bewees dat Verviers helemaal geen inspanning deed of wou doen om propaganda te voeren, iets waar te Vlaanderen veel belang werd aan gehecht.

Voor hen betekende het ook dat zij aangesloten groepen hadden over geheel België en hun werking dus niet meer beperkt bleef tot Vlaanderen.

In 1924 had men binnen de Vlaamse centrale duidelijk de knoop doorgehakt : men ging een eigen nationale centrale uitbouwen zonder Verviers. Daartoe werd een naamverandering op het jaarlijks gewestelijk kongres van 1924 goedgekeurd. Voortaan sprak men van de Socialistische Textielarbeiderscentrale van België. Het betrof een schoolvoorbeeld van een vakcentrale met gecentraliseerde machtsorganen en diensten.

Deze stap en de vraag van het Vlaamse gewest om de bestaande minieme bijdrage van 0,05 ct./week aan de nationale organisatie nog te verlagen, schudden de Verviëtois wakker.

Zij wensten zeker en vast niet alle banden door de knippen en gingen opnieuw contact zoeken. Na langdurige besprekingen werd een nieuwe, verstevigde nationale organisatie in 1925 opgericht : de Textielarbeiderscentrale van België.

De Textielarbeiderscentrale van België : pas een centrale in 1935.

Nog steeds betreft het hier een overkoepeling van 2 gewestelijke organisaties. Belangrijk was echter dan men een regeling had voorzien voor het aanstellen en uitbetalen van vaste propagandisten en dat men de eerste stappen had gezet tot centralisatie van de administratie. De indruk ontstaat dat men nu een proces van centralisatie was gestart. Zo zal men bijvoorbeeld de bestaande diensten in 1928 nog uitbreiden met een werklozenkas.

Er ontstonden opnieuw problemen. Verviers kwam de afspraken niet na i.v.m. het propagandawerk. Dit betekende voor het Vlaamse gewest het sein om voor de tweede maal werk te maken van de eigen organisatie. Voornamelijk op administratief en bestuurlijk vlak werd deze keer de klemtoon gelegd. Hierbij speelt Alfons Segier, voorzitter vanaf 1933, een zeer belangrijke, stuwende rol. Hij is, eerst binnen de eigen Vlaamse organisatie, later in de nationale organisatie de personificatie van de algehele samentrekking. In zijn persoon zal veel macht worden gecentraliseerd.

De definitieve centralisatie heeft plaats in 1935. De Vlaamse centrale was naar deze laatste stap geëvolueerd. Te Verviers was een echte revolutie nodig alvorens men er zich kon verzoenen met de volledige samentrekking.

Een staking in 1934 zorgde voor de algehele ommekeer. Na 4 maand strijd werd het werk er hervat onder het stelsel van de 22 artikelen, waarrond de werkstaking was begonnen. Het waren echter niet enkel de onmiddellijke resultaten die niet meevielen. Het betrof meer een waar débacle voor de vakbeweging.

De werkstaking zelf kende een vrij chaotische afloop met o.m. een bestorming van het syndikaal huis te Verviers. Enorm veel leden verlieten deze vakbeweging om zich aan te sluiten bij de christelijke textielarbeiderbeweging of om zich voorgoed af te wenden van het syndikalisme. De zo geroemde eenheid was helemaal gebroken. Het neutraliteitsprincipe had hierdoor ook geen enkele bestaansreden meer. Pas nu was het mogelijk een echte centrale uit te bouwen. Het symbool van deze centrale organisatie was het in 1935, met veel ceremonie in gebruik genomen "Textielhuis". Vanuit dit imposante gebouw te Gent werd vanaf 1935 de gehele Textielarbeiderscentrale bestuurd.

**Naar "Van Landelijke Textielarbeidersbond van België tot Textielarbeiderscentrale van België (1898-1935). De moeizame weg naar een centrale", licentiaatsverhandeling, Gent, 1985.